

NORSK LOGOPEDLAG

Til Kunnskapsdepartementet

Lillestrøm 30.10.2014

**Vedr. Høring – Utdanning og forskning i spesialpedagogikk – veien videre.
Rapport fra Ekspertgruppen for spesialpedagogikk, 2014.**

Viser til rapporten *Utdanning og forskning i spesialpedagogikk-veien videre*, fra Ekspertgruppen for spesialpedagogikk, 2014. Norsk Logopedlag (NLL) ønsker herved å komme med noen innspill til rapporten.

NLL er en faglig interesseorganisasjon med ca. 1.300 medlemmer. Medlemmene våre jobber både innenfor skole/utdanning og helsesektoren. Logopedene jobber med kommunikasjon, og skal gjennom undervisning og behandling hjelpe mennesker som har vansker med tale, språk, stemme og svelging. Det er ingen annen utdanning som gir samme kompetanse på disse områdene. At samfunnet har tilstrekkelig logopedisk kompetanse er derfor særdeles viktig for livskvaliteten til mange mennesker.

NLL er medlem i The International Association of Logopedics and Phoniatrics (IALP) og den europeiske organisasjonen for logopedene Comité Permanent de Liaison des Orthophonistes/Logopedes de l'Union Européenne (CPLOL). Det gjør at vi forholder oss til et internasjonalt system med krav til faglighet og kompetanse. I tråd med europeiske krav, er dagens logopedutdanning i Norge på masternivå. Dette har ført til at de siste årene vært en økning på omfanget av forskning på doktorgradsnivå innen logopediområdet i Norge og internasjonalt.

Tidligere undersøkelser (2005) viser at det er lav logopedtetthet i Norge, og i mange miljøer er det vanskelig å bygge opp kompetanse/spisskompetanse. Det oppleves at det er vanskelig å få logopedbehandling mange steder i landet, og det er stor belastning på den enkelte logoped. Totalt sett er det for få logopedene i Norge på alle nivåer. Dette gjelder både i offentlige og private stillinger.

Spesialpedagogikk i barnehagelærer og grunnskoleutdanning

NLL er enig i at spesialpedagogikk bør få en større plass i både barnehagelærer- og grunnskolelærerutdanningen. Det bør sikres at utdanningsinstitusjonene har kvalifiserte fagpersoner som kan være med på å gi den utdanningen som er nødvendig. Dersom de ikke innehar slik kompetanse, bør utdanningsinstitusjonene samarbeide slik at de kan utfylle hverandre.

NORSK LOGOPEDLAG

Logopedi som et femårig utdanningsforløp

Logopeder arbeider i dag ikke bare etter Opplæringsloven. Mennesker som har vært utsatt for f.eks slag, laryngektomi eller andre ervervede nevrologiske lidelser, vil også ha behov for logopediske tjenester. For å sikre at denne gruppen får de logopediske tjenestene de har krav på, er dette ikke bare hjemlet i Opplæringsloven, men også i Lov om Folketrygd.

Norsk Logopedlag ønsker en styrket logopedutdanning med en bachelor og mastergrad i logopedi hvor man også kan legge vekt på andre fag, og ikke bare ha den spesialpedagogiske forankringen i bunn. Grunnlaget for en logopedutdanning vil være språk, men det vil være vesentlig og også legge vekt på andre fagfelt som lingvistikk, nevrofag og medisin. I tillegg må logopeden ha tilstrekkelig testkompetanse og forskningsmetode, for å kunne kartlegge og vurdere tiltak for den enkelte bruker.

Det er lagt et stort arbeid i å homogenisere logopedutdanningen i Europa. Dette blir ikke tatt med i Ekspertgruppas rapport. Ifølge CPLOL skal

“Speech Language Pathology and Logopaedics is both a scientific domain and an autonomous profession. As a science, it is at the intersection of medical, linguistic, educational and psychological sciences and focuses on etiology, assessment* and intervention** of communication and swallowing disorders***. *including screening, identification, evaluation, and diagnosis ** including promotion, prevention, counselling, treatment, consultation, management, (re-)habilitation and education*** see professional profile of the logopedist, definition of the logopedist, and role & function of the logopedist in “CPLOL, 1988-1998, 10 Years of Activity”

Logopeder skal etter denne definisjonen primært arbeide med følgende:

“Speech and language therapists / logopaedics provide treatment in the following areas:

- disorders of articulation*
- speech disorders*
- voice disorders (with a functional cause, as a result of trauma or organic, developmental or acquired)*
- spoken language disorders*
- written language disorders (dyslexia, dysorthographia, dysgraphia)*
- disorders affecting mathematical and logical reasoning*
- early education and therapy for a variety of disabilities in young children*
  - teaching of lip-reading to people who have developed a hearing impairment*
  - teaching deaf children to speak, and language therapy for people with acquired hearing impairment*
- aphasia therapy and other speech and language disorders with a neurological origin*
- feeding and swallowing therapy*

NORSK LOGOPEDLAG

• *therapy for disorders affecting the Eustachian tube*”

NLL ønsker at logopedutdanningen skal endres i forhold til omfang og innhold, hvor man legger CPLOLs føringer som et grunnlag for en bachelor og masterutdanning. Dette bør gjelde for alle utdanningsinstitusjonene som har logopedi.

Utdanningsinstitusjoner

Der blir i dag utdannet logopeder ved Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Universitetet i Troms, Universitetet i Nordland og ved NTNU. Totalt utdannes det for få logopeder i forhold til behovet for denne kompetansen. NLL ser imidlertid at det er små og sårbare miljøer, og at det kan være vanskelig å dekke opp alle fagfelt med personer med nødvendig kompetanse og kvalifikasjoner ved den enkelte utdanningsinstitusjon. Dersom man også tar antall praksisplasser i betraktning, er den totale situasjonen ikke tilfredsstillende.

NLL mener det bør legges til rette for å styrke praksisfaget. Dette vil kreve at man ser på praksisplasser og organisering av disse, samt økonomi. Dagens tilgang på praksisplasser er sprengt, samtidig vil det være viktig for fremtidige studenter å få styrket praksisfaget hvor også det terapeutiske blir vektlagt i større grad.

NLL kan oppfordre sine medlemmer til å ta imot praksisstudenter. Som et ledd i dette arbeidet er det mulig å tenke seg at praksisplassene knyttes opp mot et universitet, på linje med det lærerutdanningene har (Universitetsskoler).

Audiologopedi, lese-og skrivevansker og alternativ og supplerende kommunikasjon

NLL er uenig i at det opprettes egne studier, hvor man i forhold til audiologopedi, lese- og skrivevansker og alternativ og supplerende kommunikasjon oppretter egne, smale retninger i stedet for å styrke utdanninger som disse fagfeltene allerede er en del av.

NLL mener bestemt at audiologopedi, lese- og skrivevansker og alternativ og supplerende kommunikasjon egner seg som spesialisering i et etterutdanningsløp innen fagfeltet logopedi, mer enn som egne retninger innenfor spesialpedagogikken.

Vennlig hilsen

Solveig Skrolsvik
Leder NLL

NORSK LOGOPEDLAG

Norsk Logopedlag
Olav Duns vei 31
1472 Fjellhamar

Telefon: 90944370
e-post: nll.norsklogopedlag@gmail.com
Org.nr.975590623

www.norsklogopedlag.no